

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО
МІНІСТЕРСТВА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВИЩОЇ
МЕДИЧНОЇ (ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ)
ОСВІТИ: ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇХ ВИРІШЕННЯ**

**Матеріали XVIII Всеукраїнської науково-
практичної конференції з міжнародною участю
в онлайн-режимі за допомогою
системи Microsoft Teams**

(Тернопіль, 20-21 травня 2021 року)

Тернопіль
ТНМУ
«Укрмедкнига»
2021

УДК 378:61(063)(477)

Відповідальний за випуск: проф. А. Г. Шульгай

Актуальні питання вищої медичної (фармацевтичної) освіти: виклики сьогодення та перспективи їх вирішення : матеріали XVIII Всеукр. наук.-практ. конф. в онлайн-режимі за допомогою системи microsoft teams (Тернопіль, 20–21 трав. 2021 р.) / Терноп. нац. мед. ун-т імені І. Я. Горбачевського МОЗ України. – Тернопіль : ТНМУ, 2021. – 592 с.

Матеріали надруковано в авторській редакції. Автори публікацій несуть повну відповідальність за точність наведених фактів, цитат, даних, відповідної галузевої термінології, власних імен та інших відомостей.

ЗМІСТ

Корда М. М., Шульгай А. Г., Машталір А. І., Черноמידз А. В. ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ – ВИМУШЕНИЙ ЗАХІД ЧИ ВИМОГА ЧАСУ (НА ПРИКЛАДІ ТНМУ)	3
Абатуров О. Є., Кривуша О. Л., Нікуліна А. О ПРОБЛЕМИ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ	14
Абросімов Ю. Ю., Світлицький А. О., Чернявський А. В., Вовченко М. Б., Щербakov М. С. СИМУЛЯЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ПРИ ВИВЧЕННІ АНАТОМІЇ ЛЮДИНИ	17
Александрова К. В., Шкода О. С., Черчесова О. Ю., Макоїд О. Б. ДОСВІТ ВИКОРИСТАННЯ ПРОДУКТУ MS CLASSNOTE У ПРОВЕДЕННІ ЗАНЯТЬ НА КАФЕДРІ БІОЛОГІЧНОЇ ХІМІЇ ЗДМУ В УМОВАХ ЗМІШАНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ	19
Александрова О. О., Вишницька І. В., Образенко М. С. ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ»	21
Алекперова Н. В., Сахнацька Н.М. ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ «ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ТА МАРКЕТИНГ».....	22
Антипенко О. М., Ставицький В. В., Воскобойнік О. Ю., Коваленко С. І. ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІН «ОРГАНІЧНА ХІМІЯ» І «БІООРГАНІЧНА ХІМІЯ» В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ. ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ.	26
Апакіца В. В. ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ ЯКОСТІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ЗА УМОВ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	35
Апфельханс О. Л., Нескоромна Н. В., Кошельник О. Л., Чеботарьова С. О. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ПРИ ВИКЛАДАННІ АНАТОМІЇ ЛЮДИНИ ЗА УМОВ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	37
Ащеулова Т. В., Кочубей О. А., Ситіна І. В., Компанієць К. М. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ ХНМУ З ВИКОРИСТАННЯМ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ НА ПЛАТФОРМІ MOODLE	40
Ащеулова Т. В., Ситіна І. В., Кочубей О. А. ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ КУРСУ «СЕСТРИНСЬКА ПРАКТИКА» У СУЧАСНИХ РЕАЛІЯХ. ВЛАСНИЙ ДОСВІД.....	41
Бабенко В. І., Совгіря С. М., Винник Н. І., Ніколенко Д. Є., Филенко Б. М., Ройко Н. В. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ТА МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ПРИ ВИВЧЕННІ ПАТОМОРФОЛОГІЇ.....	43
Бабінець Л. С., Боровик І. О., Боцок Н. Є. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИЧНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ «ЗАГАЛЬНА ПРАКТИКА-СІМЕЙНА МЕДИЦИНА» НА ДОДИПЛОМНОМУ РІВНІ.....	49
Бабінцева А. Г., Годованець Ю. Д., Годованець О. С., Попелюк Н. О., Петров В. А. ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ В СИСТЕМІ БЕЗПЕРЕРВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ЛІКАРІВ-НЕОНАТОЛОГІВ ТА ДИТЯЧИХ АНЕСТЕЗІОЛОГІВ: ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ	51

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НАВЧАННЯ В СУЧАСНИХ ДИСТАНЦІЙНИХ УМОВАХ.....	170
Дашук А. М., Добржанська Є. І. РОЛЬ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ В РОЗВИТКУ ТВОРЧИХЗДІБНОСТЕЙ СТУДЕНТА	173
Денисенко О. І., Карвацька Ю. П. АКТУАЛЬНІСТЬ ВИСВІТЛЕННЯ АСПЕКТІВ ШКІРНИХ ПРОЯВІВ COVID-19 ПРИ ВИКЛАДАННІ ДЕРМАТОВЕНЕРОЛОГІЇ ЗДОБУВАЧАМ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ НА ПІСЛЯДИПЛОМНОМУ ЕТАПІ	174
Дерев'янченко Н. В. МЕНТИМЕТЕР ЯК ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ ОТРИМАННЯ МИТТЄВОГО ЗВОТНОГО ЗВ'ЯЗКУ.....	176
Дедикова І. В., Тітаренко О. В. АУДИТОРНЕ ГОЛОСОУТВОРЕННЯ.....	178
Довгалою А. І., Небесна З. М., Кульбіцька В. В., Крамар С. Б., Довбуш А. В., Зикова Н. П. ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ВИБІРКОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КЛІТИННІ ТЕХНОЛОГІЇ В МЕДИЦИНІ».....	181
Дронов О. І., Ковальська І. О., Цимбалюк Р. С., Насташенко І. Л., Козачук Є. С. ДОСВІД ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ЗАГАЛЬНА ХІРУРГІЯ» ЗА ДИСТАНЦІЙНОЮ ФОРМОЮ НАВЧАННЯ В УМОВАХ КАРАНТИНУ	183
Дюрба Д. В. ПЕРЕВАГИ РОБОТИ З СЕРВІСОМ QUIZLET ПІД ЧАС ВИКЛАДАННЯ КУРСУ «ЛАТИНСЬКА МОВА ТА МЕДИЧНА ТЕРМІНОЛОГІЯ».....	190
Єрмоленко Т. І., Кривошопка О. В., Паутіна О. І., Руда Н. Г. ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПОЗААУДИТОРНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ	192
Жаріков С. О., Юдін О. І., Рошин Ю., Нгуен Нам МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ УМІНЬ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ДОНЕЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ХІРУРГІЯ»	193
Ждан В. М., Бабаніна М. Ю., Кітура Є. М., Кир'ян О. А., Ткаченко М. В., Волченко Г. В., Лебідь В. Г. ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНЬОГО СІМЕЙНОГО ЛІКАРЯ	195
Ждан В. М., Хайменова Г. С.1, Кір'ян О. А., Іваницький І. В., Шилкіна Л. М., Іщейкіна Ю. О. ЗАСТОСУВАННЯ «РОЛЬОВОЇ ГРИ» У ФОРМУВАННІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЛІКАРІВ – ІНТЕРНІВ З ФАХУ ЗАГАЛЬНА ПРАКТИКА – СІМЕЙНА МЕДИЦИНА	198
Журавльова Л. В., Цівенко О. І., Лахно О. В. ЗАСТОСУВАННЯ KEYС-ТЕХНОЛОГІЙ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ НА КЛІНІЧНІЙ КАФЕДРІ	205
Завгородня Н. Г., Костровська К. О., Безденежна О. О., Поплавська І. О., Костровський О. М., Кривобок Н. С. ЗАСТОСУВАННЯ ОНЛАЙН-ІНСТРУМЕНТУ ДЛЯ СТВОРЕННЯ ФОРМ ЗВОТНОГО ЗВ'ЯЗКУ ПІД ЧАС НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ	208
Зайченко Г. В., Горчакова Н. О., Савченко Н. В., Дорошенко А. І. ВПРОВАДЖЕННЯ SMART-ТЕХНОЛОГІЙ У ПЕДАГОГІЧНИЙ ПРОЦЕС КАФЕДРИ	

3. Юр'єва Л.М. Особистість викладача медичного вищого навчального закладу і її роль у формуванні майбутнього сімейного лікаря / Л.М. Юр'єва, С.Г. Носов // Сімейна медицина. – 2015. – №5. – С.43-45.

4. Гусеинова З.К. Особенности инновационных методов обучения у врачей интернов-терапевтов 6 курса специальности «общая медицина» / З.К. Гусеинова, З.Б. Тауешева, М.К. Мандыбаева // Международный журнал экспериментального образования. – 2018. – № 4. – С. 25-31.

5. Ждан В.М. Сучасні інтерактивні методи в підготовці сімейного лікаря / В.М. Ждан, М.Ю. Бабаніна, Є.М.Кітура [та ін.] // Вісник проблем біології і медицини. – 2019. – Вип.3(152). – С. 239-242.

УДК 378.147:614.253.1

**ЗАСТОСУВАННЯ «РОЛЬОВОЇ ГРИ» У ФОРМУВАННІ
КОМПЕТЕНТНОСТІ ЛІКАРІВ – ІНТЕРНІВ З ФАХУ
ЗАГАЛЬНА ПРАКТИКА – СІМЕЙНА МЕДИЦИНА**

**APPLICATION OF «ROLE GAME» IN THE FORMATION OF
COMPETENCE OF DOCTORS – INTERNALS IN THE FIELD
OF GENERAL PRACTICE – FAMILY MEDICINE**

**Ждан В. М., Хайменова Г. С.1, Кір'ян О. А., Іваницький І. В.,
Шилкіна Л. М., Іщейкіна Ю. О.**

**Zhdan V. M., Khaimenova H. S., Kyrian O.A., Ivanitskiy I. V.,
Shilkina L.M., Ishcheikina Yu. O.**

*Полтавський державний медичний університет
1 +380991742316; ghaymenova@gmail.com*

*<https://orcid.org/0000-0003-0463-6594> [https://www.scopus.com/authid/detail.
uri?authorId=56801881900](https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=56801881900)*

Важливою особливістю післядипломної освіти лікарів є акцент на професійну практичну підготовку. Під час навчання у вищому навчальному медичному закладі випускник отримує необхідний для початку трудової діяльності мінімум уявлень, знань і умінь за обраною спеціальністю. Надалі, протягом усього життя відбувається вдосконалення набутих раніше і отриманих в процесі роботи знань і умінь. З огляду на це, особливого значення набуває якість післядипломної освіти. Одним з найбільш ефективних способів передачі інформації слухачам на післядипломному етапі навчання в медичному вузі є інтерактивне заняття, що

представляє собою підготовку через осмислення власних дій. Під час інтерактивного навчання з'являється можливість спостерігати і вивчати досвід інших людей, отримувати додаткову інформацію, аналізувати, моделювати ситуації, спільно в групі навчання шукати шляхи вирішення поставлених завдань. Інтерактивні методи викладання дозволяють задіяти не тільки розум людини, але його почуття і емоції, спонукають до творчості. Однією з форм інтерактивного навчання є рольові ігри.

Рольова гра – метод навчання, під час якого учасники розігрують різні ролі на основі ситуацій, пов'язаних з темою заняття. Основна риса гри – умовність дій, що робить заняття живим і захоплюючим, дозволяє не відчувати страху за наслідок помилок. Рольові ігри сприяють розвитку навиків клінічного мислення, вирішення проблем, відпрацювання різних варіантів поведінки в складних ситуаціях, вихованню розуміння і співчуття до інших людей. Під час рольової гри навчаються розігрують ситуації людських взаємин в світлі попередньо вивчених принципів.

Ключові слова: рольова гра, медична освіта, професійна компетентність, невідкладна медична допомога.

An important feature of postgraduate education of doctors is the emphasis on professional practical training. During the training in the higher educational medical institution, the graduate receives the minimum of ideas, knowledge and skills for the choice of specialty necessary for the beginning of labor activity. In the future, throughout life there is an improvement of previously acquired and acquired in the process of working knowledge and skills. In view of this, the quality of postgraduate education acquires special significance. One of the most effective ways of transmitting information to students at the postgraduate stage of medical school is an interactive lesson, which is a self-study. During the interactive learning, there is an opportunity to observe and study the experience of other people, to receive additional information, to analyze, to model situations, to simulate situations. Interactive teaching methods allow involving not only the human mind, but also his feelings and emotions, which encourage creativity. One of the forms of interactive learning is role-playing games.

Role-play is a method of learning, during which participants play different roles based on situations related to the topic of the lesson. The main feature of the game is the conventionality of actions, which makes the activity lively and exciting, allows you not to feel fear of the consequences of mistakes.

Role-playing games promote the development of clinical thinking skills, problem-solving, working out different behaviors in difficult situations, educating people to understand and empathize. During the role-play, learners act out situations of human relationships in the light of previously studied principles.

Key words: role-play, medical education, professional competence, emergency medical care.

Сучасний світ, який перебуває в умовах пандемії, має необхідність у формуванні професійної компетентності сімейного лікаря, що потребує використання сучасних методів навчання, одним із яких є рольова гра. Використання рольової гри, як різновиду інтерактивного навчання, було розроблено для покращення формування індивідуальних можливостей, кваліфікованої поведінки та пошуку рішень міжособистісної взаємодії, розвитку самостійності у прийнятті відповідальних рішень [2]. Отримання практичних навичок із застосуванням рольової гри, що використовується в навчанні з відтворенням ситуаційних симуляцій, допомагає майбутнім лікарям відпрацювати процес прийняття рішень у важких клінічних випадках [5]. Сценарії рольових ігор, які моделюють клінічні випадки з реальної практики, забезпечують безпечне для пацієнтів та лікарів – інтернів середовище для викладання, навчання, засвоєння практичних навичок із активним використанням та відпрацюванням клінічного мислення [4]. В медичній освіті саме рольову гру вважають однією із найбільш ефективних методик, яка сприяє самостійному навчанню, підвищує мотивацію навчаючого, допомагає відпрацювати на проведи диференційну діагностику та своєчасно призначити відповідну терапію [5, 7].

Питання фахового освоєння розділу невідкладної допомоги інтернами, вважаються одними із найбільш вагомих в сучасній післядипломній освіті лікарів та потребують поглибленого підходу в підготовці із застосуванням вітчизняних і міжнародних методик. Командна робота при наданні невідкладної допомоги, швидке створення відповідної компетентної групи реагування під керівництвом лідера, залишаються одними із складних проблем медицини [1].

Мета – вивчити можливості ефективності рольової гри у формуванні компетентності лікарів – інтернів з фаху загальна практика – сімейна медицина

Матеріали та методи. Формування компетентності у сімейного лікаря при вивченні розділу «невідкладна медична допомога» є важливим етапом у сучасній освіті. Головним завданням підготовки та розвитку навиків лікаря є кваліфіковане формування професійних компетенцій, що можуть допомогти інтерну надати кваліфіковану медичну допомогу при різних невідкладних станах у практичній роботі.

Методики рольової гри дають можливість вирішити наступні задачі: миттєво сформувати і закріпити на практиці роль лідера при наданні невідкладної допомоги; швидко створити команду кваліфікованих фахівців, які здатні працювати разом при виникненні критичних ситуацій; втілити взаємозамінності в командній роботі; моментально проаналізувати проведену роботу та зробити необхідні висновки [6].

При проведенні навчання нами проводилось моделювання реальної професійної ситуації, що базувалась на клінічному випадку «Зупинка кровообігу внаслідок причин ураження серцево-судинної системи». Заняття із вивчення розділу «Невідкладна медична допомога» проводилось на базі Центрального навчально-тренінгового центру КП Полтавської обласної клінічної лікарні ім. М.В. Скліфосовського, ПОР. У навчанні використовувалася широка лінійка симуляційного обладнання: манекени для проведення базової серцево-легеневої реанімації (СЛР), автоматичний зовнішній дефібрилятор (АЗД), робот симулятор.

Результати та обговорення. Формування компетентності лікарів-інтернів із фаху «загальна практика-сімейна медицина» проводилось в кілька етапів

- Завдання, яке відпрацьовувалось в першу чергу та якому приділялось найбільше уваги – це опанування алгоритму надання невідкладної допомоги у випадку раптової зупинки серця із проведенням базової серцево-легеневої реанімації. Високий рівень знання теорії, покрокова алгоритмізація дій, наявність відпрацьованих практичних навичок є необхідними умовами роботи сучасного лікаря;

- Другому етапу навчання відводили стратегії проведення автоматичної зовнішньої дефібриляції (АЗД), відповідно якої ґрунтовно розглядаються принципи роботи дефібрилятора, із поглибленим акцентом на дотриманні безпеки при оцінюванні серцевого ритму і безпосередньо самої дефібриляції;

- Третій етап поєднував попередні два завдання із ретельним відпрацюванням та удосконаленням технічних умінь серцево-легеневої реанімації і автоматичної зовнішньої дефібриляції;

- Наступним розділом було засвоєння навичку «Забезпечення внутрішньокісткового доступу», оскільки при проведенні розширеної реанімації неодмінно вводяться медикаментозні препарати. Безперечно, надання медичної допомоги внутрішньокістковим доступом є надійним і ефективним методом сьогодення.

- Після засвоєння початкових практичних навичок переходили до наступного етапу, а саме відпрацювання навичок розширеної серцево-легеневої реанімації на роботі-симуляторі, що включала поглиблений клінічний огляд «хворого» за принципом ABCDE (airway – дихальні шляхи; breathing – органи дихання; circulation – органи кровообігу; disability – нервова система; exposure – все інше), формулювання клінічного діагнозу, проведення серцево-легеневої реанімації з наступним використанням автоматичної зовнішньої дефібриляції, кваліфіковане встановлення внутрішньокісткового доступу і введення лікарських препаратів, згідно клінічного випадку.

На певному етапі підготовки, коли викладач відмічає, що усі лікарі – інтерни засвоїли необхідні навички невідкладної допомоги, починається підготовка до рольової гри. Сценарієм рольової гри було надання невідкладної допомоги пацієнту із раптовою коронарною смертю [3, 9].

Рольову гру починали із наочного прикладу, продемонстрованого викладачем, який займав роль лідера команди. Крім того, викладач обов'язково пояснював і коментував складні елементи симуляції. В подальшому роль лідера переходила по черзі до кожного члена команди із поетапним відпрацюванням навичок лідера. В період проведення етапів СЛР, особлива увага приділялась виконанню компресій грудної клітини, як ключового елементу проведення СЛР (постановці рук, ритму та глибини надання компресій, якості декомпресій) і в той же час відпрацюванню навичок контролю за роботою команди лідером. Лідер також слідкує за глибиною та інтенсивністю виконання штучних вдихів, з метою профілактики та попередження баротравми. Одним із ключових моментів є контроль викладача за роботою як лідера, так і команди.

Під час проведення рольової гри лікарі-інтерни повинні зрозуміти, що лідер – це посада, яка вимагає одночасного виконання декількох ролей, таких як відпрацювання та алгоритмізація роботи команди, своєчасна оцінка технічних навичок членів групи, аналіз проведеної роботи і планування наступного кроку алгоритму. Основним завданням лідера у практичній діяльності є контроль якості роботи групи, розробка тактики ведення пацієнта, а не виконання технічних завдань.

Останній етап рольової гри – заключний дебрифінг, який також є складним етапом навчання. Лідеру потрібно зуміти подякувати команді за спільну роботу, не зважаючи на кінцевий результат. Також складним кроком для лідера є вміння задавати питання кожному члену команди, виділяючи якісну роботу і намагаючись зрозуміти причини невдач в їх роботі. Під час проведення дебрифінгу, від лікарів – інтернів, які виконували роль лідера досить часто доводилось чути, що під час роботи їм вдавалось зосереджуватись лише на одному учаснику групи, забуваючи про інших, і втрачаючи контроль над якістю надання невідкладної допомоги в цілому [8]. Дебрифінг надає можливість ще раз проговорити необхідний алгоритм дій, що покращує його запам'ятовування. Кожен з групи учасників рольової гри повинен проаналізувати свої результати, находячи схвальні сторони кожного етапу виконаної роботи, віднайти помилкові кроки, спланувати подальше навчання, з урахуванням існуючих проблем та прийняти участь в обговоренні роботи лідера, також відмічаючи як плюси так і мінуси його праці та плануючи подальші кроки в поліпшенні наступних симуляціях.

Під час кожної симуляційної гри, викладач постійно оцінює знання учасників, їх вміння реагувати на складні випадки, здатність аналізу успіхів та помилок в роботі, ефективність формування компетенцій кожного з команди лікарів-інтернів.

При проведенні підсумкового анкетування серед лікарів-інтернів, виявлено позитивні відгуки серед всіх опитаних учасників. Дана запропонована методика навчання була ефективна, допомагала підвищенню якості надання СЛР лікарями-інтернами, поглиблювала знання як із теоретичних основ, так і надавала можливість поліпшити практичні навички.

Висновок. Формування професійної компетентності лікарів-інтернів в командній роботі, при наданні СЛР хворим, є однією із пріоритетних напрямків сучасної медичної освіти. Такий різновид інтерактивного навчання, як рольова гра, сприяє закріпленню алгоритмів надання невідкладної допомоги, навчає ефективній комунікації в команді. Покрокове навчання лідерству сприяє закріпленню у лікарів-інтернів відповідальності як за себе, так і членів команди. Тому головним навчальним завданням стає формування покоління лікарів, які зможуть не тільки надати кваліфіковану невідкладну медичну допомогу, але і взяти на себе за необхідності роль лідера, що значно поліпшить результати терапії. Використання рольових ігор у освіті лікарів-інтернів, допома-

гає підвищити мотивацію до отримання знань, покращує впевненість у своїх знаннях, та забезпечує персоніфікований підхід до підготовки майбутнього лікаря.

Література

1. Arthur J. French. Simulation and Modeling Applications in Global Health Security. *Global Health Security*. – 2020. – С. 307-340. DOI: 10.1007/978-3-030-23491-1_13. PMID: PMC 7123972.

2. Думанский, Ю.В. Использование деловых игр в последипломном обучении врачей [Ispolzovanie delovuyh igr v poslediplomnom obuchenii vrachej] / Ю.В. Думанский, Е. Савченко, Е.В. Середенко // Питання експериментальної та клінічної медицини. Сборник статей. – 2011. – Випуск 15. – Т. 2. – С. 158-164.

3. Симуляційні технології у навчанні сімейних лікарів [Ispolzovanie delovuyh igr v poslediplomnom obuchenii vrachej] / В. М. Ждан, М. Ю. Бабаніна, Є. М. Кітура [та ін.] // Сімейна медицина. – 2019. – №4 (84). – С.94-96.

4. Сучасне впровадження симуляційної дистанційної освіти працівників медичної галузі [Suchasne vprovadzhenia symuliatyinoi dystantsiinoi osvity pratsivnykiv medychnoi haluzi] / В. М. Ждан, Г. С. Хайменова, М. Ю. Бабаніна [та ін.] // Актуальні проблеми сучасної медицини: Вісник Української медичної стоматологічної академії. – 2020. – Т. 20, вип. 2 (70). – С. 244-247.

5. Сучасні інтерактивні методи в підготовці сімейного лікаря [Suchasni interaktyvni metody v pidhotovtsi simeinoho likaria] / В. М. Ждан, М. Ю. Бабаніна, Є. М. Кітура [та ін.] // Вісник проблем біології і медицини. – 2019. – Вип. 3 (152). – С. 239-242.

6. Сучасний підхід до терапії коморбідної патології [Suchasnyi pidkhid do terapii komorbidnoi patolohii] / В. М. Ждан, Г. С. Хайменова, М. Ю. Бабаніна, Г. В. Волченко, І. В. Іваницький // Актуальні проблеми сучасної медицини: Вісник Української медичної стоматологічної академії. – 2019. – Т. 19, вип. 2 (66). – С. 12-15.

7. Ходжаян, А.Б. Особливості організації ефективної самоосвітньої діяльності студентів в медичному вузі [Osoblyvosti orhanizatsii efektyvnoi samoosvitnoi diialnosti studentiv v medychnomu vuzi] / А.Б Ходжаян, Н.В. Аграновіч // Фундаментальні дослідження. – 2018. – № 11 (частина 1). – С. 149-153.

8. Larti N. The effects of an empathy roleplaying program for operating room nursing students in Iran / N.Larti, E. Ashouri, A. Aarabi / *J Educ Eval Health Prof.* –2018. – № 15. – 29 с. DOI: 10.3352/jeehp.2018.15.29.

9. Video-based learning versus traditional lecture for instructing emergency medicine residents in disaster medicine principles of mass triage, decontamination, and personal protective equipment / H. A. Curtis, K. Trang, K. W. Chason, P. D. Biddinger / Prehosp Disaster Med. – 2018. № 33(1). – С. 7–12. DOI: 10.1017/S1049023X1700718X. PMID: 29317001.

ЗАСТОСУВАННЯ KEYС-ТЕХНОЛОГІЙ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ НА КЛІНІЧНІЙ КАФЕДРІ

Журавльова Л. В., Цівенко О. І., Лахно О. В.

Харківський національний медичний університет

Вступ. Сучасними напрямками удосконалення навчального процесу в умовах сьогодення є активне впровадження дистанційного навчання. Важливо на етапі навчання студентів направляти їх зусилля до самореалізації та досконалості, що і є першим кроком до організації самостійної роботи майбутнього лікаря [1, 2]. Традиційні методи навчання студентів на клінічних кафедрах, в деяких ситуаціях сьогодні стають неможливими, тому запровадження інтенсивних інноваційних педагогічних технологій підготовки фахівців медичної галузі на тлі зменшення кількості аудиторних занять та зростання частки самостійної роботи зумовлює необхідність використання кейс-технологій [3]. Суть методу полягає у використанні конкретних клінічних ситуацій для спільного аналізу, обговорення або вирішення завдання студентами окремо чи колегіально. Студенти повинні проаналізувати ситуацію, розібратися у суті проблеми, запропонувати можливі шляхи її рішення та вибрати кращий із них. Кейси базуються на реальному фактичному матеріалі, або ж наближені до реальної ситуації [4].

Мета дослідження. Оптимізація викладання дисципліни «Внутрішня медицина в т.ч. ендокринологія» за допомогою кейс-технологій при дистанційному навчанні студентів на клінічній кафедрі.

Матеріали і методи дослідження. На кафедрі внутрішньої медицини №3 та ендокринології Харківського національного медичного університету (ХНМУ) працює сайт (<http://vnmed3.kharkiv.ua/>) з 2013 року [5]. Протягом декілька років викладачі кафедри використовували у комплексному навчальному процесі електронну систему «moodle» для дистанційного навчання, яка дозволяє ефективно доповнювати проведення

Підп. до друку 17.05.2021. Формат 60×84/16.
Папір офсет. № 1. Гарн. «Тінос». Друк офсет.
Ум. друк. арк. 34,41. Обл.-вид. арк. 38,40.
Тираж 300 пр. Зам. № 89

Видавець і виготовлювач
Тернопільський національний медичний
університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України
Майдан Волі, 1, м. Тернопіль, 46001, Україна

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів
видавничої справи ДК № 7242 від 02.02.2021